

ŻEŃ-SZEŃ KOREAŃSKI

Główne zastosowanie żeń-szenia:

◆ stres, ◆ zmęczenie i słaba kondycja psycho-fizyczna, ◆ powrót do zdrowia po przebytej chorobie, ◆ okres menopauzy, ◆ inne (np. odmłodzenie życia płciowego, poprawa pracy układu krążenia, cukrzyca, zapobieganie nowotworom).

Informacje ogólne

Żeń-szeń Koreański (Korean Ginseng) jest to niewielka roślina wieloletnia, która rośnie na północnych terenach leśnych, w północnych Chinach, Mandżurii i Korei. Żeń-szeń zawiera: saponiny triterpenowe (ginsenozydy), witaminy, cholinę, mikroelementy, lotne związki aromatyczne, peptydoglikany, związki azotowe. Dotychczas zidentyfikowano w nim ok. 200 substancji.

Stres

Wiele badań wykazuje, że żeń-szeń oddziałuje poprzez układ nerwowy na procesy metaboliczne i funkcje, które podtrzymują organizm w czasie stresu. Wpływa na gruczoły nadnerczy, podwzgórze i przysadkę mózgową stymulując produkcję m. in. endorfin i innych substancji, zwiększając przez to odporność psychiczną podczas stresu.

Zmęczenie psychiczne i fizyczne

Żeń-szeń działa stymulująco na ośrodkowy układ nerwowy (mózg, rdzeń kręgowy) podwyższając jego metabolizm. Zwiększa on stymulację mięśni przez impulsy nerwowe oraz poprawia metabolizm i aktywność mózgu. Właściwości żeń-szenia polegające na zapobieganiu zmęczeniu są powiązane ze zdolnością oszczędzania glikogenu w mięśniach. Podczas wykonywania długich ćwiczeń wspomaga on przekształcanie kwasów tłuszczowych w energię.

Poprawa odporności organizmu

Żeń-szeń poprawia aktywność komórek tzw. układu siateczkowo-śródbłonkowego. Układ ten składa się z białych krwinek zwanych makrofagami, które filtrują krew i limfę pochłaniając i niszcząc bakterie, wirusy oraz zużyte czerwone krwinki.

Wpływ na starzenie się i funkcjonowanie komórek

Poprawa rozwoju i funkcjonowania komórek występuje w różnego rodzaju komórkach (nabłonkowych, wątrobowych, limfocytowych, fibroblastach, grasiczych, nerwowych itp.) i może być wynikiem wspomaganego działania czynnika wzrostu nerwowego przez ginsenozydy. Poziom czynnika wzrostu nerwowego zwykle obniża się wraz z wiekiem. Wyniki te wskazują na potencjalne zastosowanie żeń-szenia w hamowaniu procesu starzenia się.

Wpływ na wątrobę

Żeń-szeń powoduje zwiększenie aktywności makrofagów. Wątroba zawiera wyspecjalizowane makrofagi zwane komórkami Kupffera, które odpowiadają za usuwanie toksyn i odpadów z krwiobiegu. Zwiększa też syntezę białek w wątrobie. Ponieważ synteza białek w wątrobie jest często ograniczona u osób starszych, poprawa tego procesu przez żeń-szeń ma bardzo korzystny wpływ szczególnie na ich zdrowie. Stwierdzono, że żeń-szeń odwraca proces stłuszczenia wątroby spowodowanej przez złą dietę.

Wpływ na układ krążenia

Wykazano, że żeń-szeń obniża łączny poziom cholesterolu w surowicy krwi, trójglicerydów i kwasów tłuszczowych, jednocześnie podnosząc poziom dobrego cholesterolu HDL. Zmniejszona została również zdolność do zlepiania się płytek krwi.

Menopauza

Ginsenozydy wywierają wpływ na nabłonek pochwy podobny do działania estrogenu. Jest to wystarczająco silny wpływ, aby zapobiegać zmianom związanym z objawami pomenopauzalnymi i innymi symptomami menopauzalnymi.

Poprawa funkcjonowania układu rozrodczego

Zastosowania żeń-szenia związane z układem rozrodczym obejmują następujące przypadki: obniżona liczba plemników w nasieniu, atrofia lub niedoczynność jąder oraz atrofia lub niedoczynność jajników, brak menstruacji i menopauza.

Zapobieganie nowotworom

Zaobserwowano statystycznie bardzo istotny związek pomiędzy spożyciem żeń-szenia a ryzykiem wystąpienia nowotworu – im większe spożycie żeń-szenia tym mniejsze ryzyko nowotworu.

Cukrzyca

Potwierdzono właściwości żeń-szenia obniżające poziom cukru we krwi. Składniki odpowiedzialne za takie działanie to: glikany, adenozyna, kwas karboksylowy, peptydy. Ginsenozydy nie mają właściwości obniżających poziom cukru we krwi.

Suplementacja

Należy wybierać preparaty standaryzowane pod względem zawartości ginsenozydów i jednocześnie zawierające nieprzetworzony korzeń żeń-szenia. Tylko wtedy możemy korzystać z pełnej aktywności tego zioła. **Skuteczna porcja dzienna powinna dostarczać: 20 mg ginsenozydów i 200 mg nieprzetworzonego korzenia.**

Piśmiennictwo:

1. Wiadomości Zielarskie 2/98; 3/98, Wydawnictwo Hortpress, Warszawa.
2. Soldati F and Sticher O, Planta Med., 38, 1980, pp 348-57.
3. Li CP, Am J Chinese Med, Volume 1, No 2, 1973 pp 249-261.
4. Michael T. Murray, N.D. "The Healing power of Herbs" Prima Publishing 1995.